

Opinia Komitetu Regionów „Samorząd lokalny i regionalny na Ukrainie a rozwój współpracy między UE a Ukrainą”

(2007/C 305/05)

KOMITET REGIONÓW

- Odnotowuje, że w następstwie wydarzeń, które doprowadziły do „pomarańczowej rewolucji” pod koniec 2004 r., Ukraina realizuje program ambitnych reform, których celem jest mocne zakorzenienie w kraju demokracji i gospodarki rynkowej oraz zbliżenie Ukrainy do UE. Zauważa jednak, że reformy te znajdują się jeszcze w delikatnym stadium rozwoju.
- Z zadowoleniem przyjmuje otwarcie przez UE i Ukrainę negocjacji nad nową ulepszoną umową w marcu 2007 r.
- Z zainteresowaniem oczekuje realizacji kolejnego etapu ukraińskiego planu reformy administracyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji władz lokalnych i regionalnych, decentralizacji fiskalnej oraz reformy terytorialnej.
- Z zadowoleniem przyjmuje propozycję ustanowienia platformy instytucjonalnej w celu ułatwienia konsultacji z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w UE i na Ukrainie w kontekście toczących się negocjacji nad nową ulepszoną umową. Żałuje jednak, że na chwilę obecną nie poczyniono żadnych starań, by zapewnić ten sam poziom konsultacji w odniesieniu do podmiotów współpracy transgranicznej i regionalnej oraz zachęca w związku z tym Komisję Europejską do ustanowienia podobnego komitetu platformy instytucjonalnej dla przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych UE i Ukrainy.
- Zaleca, by z praktyczną pomocą ze strony Komisji Europejskiej oraz zgodnie z umową o partnerstwie i współpracy podpisaną przez UE i Ukrainę mógł sporządzić projekt umowy ramowej we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi na Ukrainie i w państwach członkowskich UE. Taka umowa mogłaby stanowić podstawę współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach członkowskich UE oraz odpowiednimi władzami na Ukrainie.
- Przypomina, że środki przydzielone na współpracę transgraniczną na wschodniej granicy UE stanowią jedynie 5 % ENPI. Jest zdania, że środki przydzielone na cały ENPI są niewystarczające i domaga się, by co najmniej 10 % środków ENPI zostało przeznaczonych na wspieranie programów współpracy transgranicznej.

Sprawozdawca: Istvan SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), burmistrz miasta Uszka, wiceprzewodniczący komisji RELEX

Zalecenia polityczne

Strategia dotycząca stosunków między UE a Ukrainą oraz najważniejsze wyzwania

KOMITET REGIONÓW

1. Chciałby, aby niniejsza opinia z inicjatywy własnej przyczyniła się do krzewienia demokracji na Ukrainie zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym, a także aby stanowiła zachętę do podejmowania konkretnych wysiłków oraz dodała rozmachu działaniom w kontekście strategicznego partnerstwa i planu działania w zakresie sąsiedztwa UE i Ukrainy, w ramach nowej europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Niniejsza opinia powinna zatem w szczególności skupić się na możliwościach rozwiązywania wspólnych problemów za pośrednictwem nasilonej współpracy transgranicznej i współpracy regionalnej między władzami lokalnymi i regionalnymi UE oraz Ukrainy.

2. Jest zdania, że polityczna stabilność i rozwój gospodarczy Ukrainy leżą w strategicznym interesie UE, jednak za zacieśnieniem wzajemnych stosunków przemawia jeszcze więcej argumentów po rozszerzeniu i przystąpieniu do Unii kolejnych dwóch krajów, które mają z Ukrainą wspólne granice lądowe bądź morskie. Do kompleksowego rozwoju Ukrainy powinien przyczynić się fakt, że kraj ten w dalszym ciągu umacnia się jako dobrze prosperujący rynek dla eksportu i inwestycji z UE oraz jako stabilny, przewidywalny i gotowy do współpracy partner na rzecz pokoju i bezpieczeństwa w Europie. Wszystkie te czynniki mają wielkie znaczenie dla stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu w UE.

3. Przypomina, że Ukraina przeprowadza obecnie reformę samorządową, tak więc konkretne przykłady i wzory z państw członkowskich UE byłyby z pewnością mile widziane. Kolejnym ważnym krokiem jest jednak upewnienie się, na ile spójnie i przejrzysto wdrażane jest prawodawstwo. Obejmuje to budowanie potencjału instytucjonalnego, który jest niezbędny do zapewnienia rozwoju demokracji oraz sprawowania dobrych rządów i przestrzegania europejskich zasad pomocniczości, bliskości i partnerstwa. Kategorie te są osią trwałego rozwoju gospodarczego, który jest celem nie tylko Ukrainy, lecz także UE.

4. Przypomina, że ze względu na znaczne wydłużenie się wspólnej granicy pomiędzy UE a Ukrainą, państwo to, wraz z innymi krajami należącymi do Nowych Niepodległych Państw, stanie się jeszcze bardziej znaczącym i strategicznym sąsiadem Unii. UE powinna dążyć do wypracowania dobrych i wyważonych stosunków z Ukrainą — swoim drugim co do wielkości sąsiadem — a zatem wspierać sprawowanie dobrych rządów i demokrację w tym kraju, nie tylko na szczeblu krajowym, lecz także regionalnym i lokalnym. Należy przedsięwziąć praktyczne i konkretne środki w reakcji na dynamiczne przemiany i nowe wyzwania, które wiążą się z przystąpieniem do UE najpierw dziesięciu, a obecnie jeszcze dwóch krajów, i które mają poważne konsekwencje dla stosunków pomiędzy UE a Ukrainą.

5. Podkreśla, że rozszerzenie UE wpływa nie tylko na stosunki Ukrainy z obecnymi państwami członkowskimi UE, lecz także na jej relacje z innymi krajami należącymi do Nowych Niepodległych Państw oraz z Rosją. Należy zatem ponownie ocenić obecne struktury współpracy i inne sieci oraz udoskonalić je w taki sposób, aby nie stanowiły przeszkody, lecz żeby przede wszystkim umożliwiały bardziej konkretne postępy stabilności demokracji, rzeczywistej decentralizacji oraz spójności terytorialnej. Ponadto należy zaznaczyć, że wraz

z przystąpieniem do UE nowych krajów wyraźnie zmienia się perspektywy regionu Morza Czarnego. Konieczne jest podjęcie tych nowych wyzwań pod względem politycznym i ekonomicznym.

6. Wspomina o tym, że w przeszłości UE pomagała krajom Europy Środkowo-Wschodniej budować lokalną demokrację i skuteczną administrację na szczeblu lokalnym. Miało to miejsce na przykład za pośrednictwem programów ramowych TACIS i Twinning. Koordynacja tych programów była jednak niewystarczająca i dlatego KR pragnęły poprzeć skuteczniejsze podejście do zarządzania nowymi unijnymi programami pomocy zewnętrznej, takimi jak nowy Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) oraz nowy Fundusz Inwestycyjny na rzecz Sąsiedztwa. Należy wyjaśnić, jaki — z punktu widzenia władz lokalnych i regionalnych — jest związek między wszystkimi starymi i nowymi strategiami, zwłaszcza zaś między związanymi z nimi programami i instrumentami finansowymi.

7. Przypomina, że twinning między władzami lokalnymi i regionalnymi zyskał szczególne uznanie UE i okazał się użytecznym sposobem zwiększenia skuteczności administracji i intensyfikacji kontaktów międzyludzkich. KR pragnęły zatem, aby takie programy partnerstwa były kontynuowane i w miarę możliwości rozszerzane w celu zaspokajania szczególnych potrzeb związanych z tworzeniem instytucji szczebla lokalnego i regionalnego na Ukrainie i w omawianym obszarze geograficznym. Ponadto demokracja lokalna i regionalna stanowi kluczowe narzędzie dalszego rozwoju instytucji demokratycznych i budowania potencjału administracyjnego na Ukrainie i powinna dać sygnał świadczący o zgodności między innymi z zasadami zapisanymi w Europejskiej karcie samorządu lokalnego przyjętej 15 października 1985 r. W debatę muszą więc być zaangażowane wszystkie zainteresowane strony, w tym organizacje lokalne i regionalne oraz organy szczebla niższego niż krajowy.

8. Sądzi, że wiarygodne partnerstwo musi opierać się na strategii i konkretnej agendzie opartej na wspólnych interesach, aby dążyć do zrealizowania powziętych zamiarów politycznych. W tym celu konieczne jest przyjęcie szczególnych praktycznych rozwiązań, które pozwalają na reagowanie na zmiany i nowe wyzwania pojawiające się w relacjach pomiędzy nowo rozszerzoną UE a Ukrainą. Na szczeblu lokalnym i regionalnym niezbędne jest zapewnienie wzrostu gospodarczego, ponieważ jest on fundamentem przyszłego dobrobytu; ponadto rozwój musi być dostosowany do różnorodnych zadań władz lokalnych i regionalnych. Edukacja, ochrona środowiska, transport, rozwój biznesu oparty na współpracy publiczno-prywatnej, usługi socjalne oraz opieka zdrowotna to główne aspekty rozwoju regionalnego, które mogą przyczynić się do wzrostu gospodarczego na Ukrainie i w UE oraz doprowadzić do ściślejszej współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi.

9. Zaleca, by UE zwracała także baczną uwagę na regiony, które szczególnie potrzebują wzrostu gospodarczego i rozwoju. Na przykład należy wykorzystać Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa, aby pomóc obszarom, które pozostają w tyle w pogrążonych w depresji gospodarczej regionach Ukrainy. Ważne jest także, by skupić się na dostosowaniu zasad europejskiej polityki strukturalnej i polityki spójności do warunków lokalnych, uwzględniając potrzebę poprawy warunków życia, rozwoju zrównoważonego i wzmocnionej regionalnej konkurencyjności.

10. Przypomina, że ma zamiar priorytetowo potraktować dziedziny podlegające kompetencjom lokalnym i regionalnym. Władze krajowe są odpowiedzialne za kwestie dotyczące społeczeństwa jako całości, natomiast władze lokalne i regionalne koncentrują swoje działania na zagadnieniach, które są ważne dla poszczególnych grup społeczeństwa i blisko związane z codziennym życiem obywateli.

11. Zauważa, że poprzez bliską współpracę nad pojedynczymi projektami UE może pomóc zagwarantować, że reformy administracji publicznej i usług publicznych są wprowadzane w sposób wyważony na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. W ten sposób na szczeblu pojedynczych projektów UE może pomóc w rozbudowywaniu kapitału ludzkiego poprzez rozwój poszczególnych sektorów. UE musi nadal rozwijać osobiste stosunki w tym obszarze, zwłaszcza poprzez partnerstwa zawierane na polu edukacji.

Stosunki między UE a Ukrainą: ostatnie wydarzenia

12. Odnotowuje, że w następstwie wydarzeń, które doprowadziły do „pomarańczowej rewolucji” pod koniec 2004 r., Ukraina realizuje program ambitnych reform, których celem jest mocne zakorzenienie w kraju demokracji i gospodarki rynkowej oraz zbliżenie Ukrainy do UE. Zauważa jednak, że reformy te znajdują się jeszcze w delikatnym stadium rozwoju.

13. Odnotowuje, że cele polityczne określone w umowie o partnerstwie i współpracy z kwietnia 1998 r. oraz w planie działania UE-Ukraina z lutego 2005 r. pozostają ważną bazą dla rozwoju współpracy pomiędzy UE i Ukrainą. Umowa określa ramy dwustronnej współpracy oraz główne fora i organy decyzyjne, aby zapewnić, że kwestie interesujące obie strony są podejmowane na wszystkich szczeblach, że następuje wymiana informacji, a konflikty są rozwiązywane.

14. Z zadowoleniem przyjmuje otwarcie przez UE i Ukrainę negocjacji nad nową ulepszoną umową w marcu 2007 r. Głównym celem tej nowej umowy, stanowiącej odzwierciedlenie strategicznego znaczenia pogłębiania stosunków UE-Ukraina, jest zbliżenie Ukrainy do UE, wzmocnienie współpracy politycznej, zwiększenie handlu i inwestycji i co za tym idzie przyczynienie się do rozwoju gospodarczego i dobrobytu na Ukrainie.

15. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję ustanowienia platformy instytucjonalnej w celu ułatwienia konsultacji z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w UE i na Ukrainie w kontekście toczących się negocjacji nad nową ulepszoną umową. Żałuje jednak, że na chwilę obecną nie poczyniono żadnych starań, by zapewnić ten sam poziom konsultacji w odniesieniu do podmiotów współpracy transgranicznej i regionalnej oraz zachęca w związku z tym Komisję Europejską do ustanowienia podobnego komitetu platformy instytucjonalnej dla przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych UE i Ukrainy.

16. Wskazuje na fakt, że postrzega współpracę w ramach nowej europejskiej polityki sąsiedztwa jako coś oddzielnego od procesu przystępowania do UE, tzn. współpraca sama w sobie nie przesądza o członkostwie w UE. Wzmocniona współpraca w ramach nowej EPS może jednak sprzyjać procesom reform na

Ukrainie oraz określić przyszłą długofalową strategię relacji, być może przyczyniając się do zbliżenia tego kraju do UE.

17. Jest gotowy do wzięcia konstruktywnego udziału w określaniu i kształtowaniu wspólnej przestrzeni, w tym wspólnego obszaru gospodarczego, wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jak również współpracy w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego oraz badań, edukacji i kultury, tak jak to uzgodniono na szczytach UE-Ukraina w grudniu 2005 r. i październiku 2006 r.

18. Uważa, że władze lokalne i regionalne są zasadnie zaangażowane w wiele aspektów tej wspólnej przestrzeni i wysuwa propozycję, by brał bezpośredni udział w pracach nad kształtowaniem wspólnej przestrzeni w odniesieniu do zagadnień, które podlegają jego kompetencjom, oraz tych objętych otwartą metodą koordynacji.

19. Z zainteresowaniem oczekuje realizacji kolejnego etapu ukraińskiego planu reformy administracyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji władz lokalnych i regionalnych, decentralizacji fiskalnej oraz reformy terytorialnej, a także spodziewa się postępów w odniesieniu do możliwości współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi UE i Ukrainy.

20. Ma nadzieję, że zasady Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego z października 1985 r. także zostaną uwzględnione we wnioskach legislacyjnych, które zostaną w najbliższym czasie przedstawione.

21. Wyraża zadowolenie z uwagi, jaką poświęca się współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w UE i na Ukrainie, ponieważ będzie to oznaczało priorytetowe traktowanie rozwiązywania wspólnych problemów, które stanowią przedmiot troski społeczeństwa, na szczeblu władz lokalnych i regionalnych.

22. Jest zdania, że wymiana informacji i sprawdzonych rozwiązań na szczeblu lokalnym i regionalnym sprzyja demokracji oraz rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

23. Z zadowoleniem odnotowuje, że pozytywne rezultaty projektów realizowanych wspólnie przez władze lokalne i regionalne UE i Ukrainy utwierdziły pragnienie kontynuowania współpracy w sprzyjających warunkach, a także chciałby podkreślić, że trwała współpraca pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi jest koniecznym i ważnym warunkiem wypełnienia swojej roli przez opracowujących wspólne projekty.

Proces decyzyjny i kluczowe priorytety na szczeblu lokalnym i regionalnym

24. Chciałby zdecydowanie wezwać władze lokalne i regionalne w UE i na Ukrainie do współpracy w dziedzinach istotnych dla obu stron, z uwagi na to, że są liczne możliwości współpracy na wielu polach, na przykład w zakresie kultury, spraw społecznych, gospodarki regionalnej, ochrony środowiska, transportu, rolnictwa oraz specyficznych inicjatyw promujących działania badawczo-rozwojowe sektora prywatnego. Są to dziedziny o szczególnym znaczeniu dla terytorialnych kompetencji w zakresie rozwoju regionalnego.

25. Uważa, że zdrowie oraz w dużym stopniu opieka zdrowotna to główne elementy potencjału wzrostu społeczeństwa i że są to w związku z tym ważne sektory leżące w zakresie kompetencji władz lokalnych i regionalnych. Wiązą się one z zagadnieniami społecznymi oraz mają bezpośredni lub pośredni wpływ także na inne sektory. Dlatego też stały się kluczowymi elementami innych sektorów, sprzyjając stabilności społecznej i służąc jej utrzymywaniu.

26. Zaleca, by z praktyczną pomocą ze strony Komisji Europejskiej oraz zgodnie z umową o partnerstwie i współpracy podpisaną przez UE i Ukrainę mógł sporządzić projekt umowy ramowej we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi na Ukrainie i w państwach członkowskich UE. Taka umowa mogłaby stanowić podstawę współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach członkowskich UE oraz odpowiednimi władzami na Ukrainie.

27. Opowiada się za promowaniem wymiany informacji i rozpowszechniania sprawdzonych rozwiązań w obszarach działań, o ile odbywa się to w warunkach korzystnych dla całego społeczeństwa. Byłby gotowy do pomocy w organizacji regularnych debat na temat Ukrainy, umożliwiających ocenę współpracy i stosunków między UE a Ukrainą. Takie debaty stanowiłyby szczególnie wkład w dziedzinach podlegających kompetencji władz lokalnych i regionalnych.

28. Sądzi, że wymiana doświadczeń i informacji z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym przyczyniłaby się do lepszego wzajemnego zrozumienia pomiędzy UE a Ukrainą w istotnych dla nich dziedzinach. Pojawiłyby się dzięki temu także nowe możliwości podejmowania konkretnych inicjatyw skierowanych do Ukrainy w postaci wspólnych warsztatów, seminariów, spotkań i konferencji, ze względu na fakt, że obaj partnerzy są tym zainteresowani i chcieliby przyczynić się do bliższej współpracy pomiędzy UE a Ukrainą.

Współpraca transgraniczna i regionalna

29. Wskazuje na to, że drugi etap nowego programu sąsiedztwa ma być realizowany w latach 2007-2013 i prawdopodobnie utworze drogę ściślejszej i bardziej efektywnej współpracy transgranicznej z konkretnymi rezultatami.

30. Podziela pogląd, że potrzeba wydatniejszej pomocy technicznej i politycznej, aby zapewnić stałą współpracę transgraniczną i międzyregionalną pomiędzy UE a sąsiednimi krajami leżącymi po drugiej stronie wspólnej granicy w latach 2007-2013, oraz że nowy Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) powinny być wykorzystywane do zapewnienia solidnego wsparcia celom współpracy terytorialnej.

31. Z zadowoleniem przyjmuje przygotowany przez Komisję Europejską krajowy dokument strategiczny ENPI dla Ukrainy na lata 2007-2013 oraz przypomina, że współpraca transgraniczna stanowi kluczowy element współpracy pomiędzy sąsiadami. Podkreśla, że ta forma współpracy jest najlepszym sposobem na rozwianie wątpliwości co do wprowadzenia granicy Schengen, a także przynosi ogromne korzyści regionom przygranicznym po

obu stronach granicy, niezależnie od obecnego etapu rozwoju wschodniego regionu przygranicznego UE.

32. Przypomina, że środki przydzielone na współpracę transgraniczną na wschodniej granicy UE stanowią jedynie 5 % ENPI. Jest zdania, że środki przydzielone na cały ENPI są niewystarczające i domaga się, by co najmniej 10 % środków ENPI zostało przeznaczonych na wspieranie programów współpracy transgranicznej.

33. Uważa — w świetle powyższego — że priorytety współpracy transgranicznej muszą być bardzo starannie określone, by zmaksymalizować synergie i uniknąć bezproduktywnego rozproszenia środków. Tak niewielkiej sumy pieniędzy nie należy wykorzystywać do wspierania ogólnych programów rozwoju gospodarczego i społecznego w regionach przygranicznych. Podobnie nierealistyczne jest oczekiwanie, że tak niskim budżetem można objąć inne priorytetowe cele UE, takie jak zapewnienie skutecznych i bezpiecznych granic, którymi to celami należy się zająć w ramach innych polityk UE.

34. Zaleca wzmocnienie trzech priorytetów współpracy transgranicznej, jakimi są a) rozwiązanie wspólnych problemów na granicach, w tym kwestii wspólnej infrastruktury lokalnej i zintegrowanego rozwoju regionalnego, b) kontakty międzyludzkie oraz c) rozwój zasobów ludzkich i wsparcie dla edukacji, nauki i badań w regionach przygranicznych.

35. Zwraca uwagę na fakt, że korzystne jest stymulowanie i pogłębianie zainteresowania współpracą — zwłaszcza w dziedzinie kultury i edukacji — opartą na działaniach kulturalnych i tradycjach, które są charakterystyczne dla rodzimej kultury lokalnej i regionalnej.

36. Z zadowoleniem oczekuje możliwej przyszłej roli instrumentu prawnego europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) we wspomnianych wyżej dziedzinach, a zwłaszcza zdrowia publicznego, transportu publicznego, gotowości na wypadek klęski żywiołowej czy tworzenia ponadnarodowych struktur dla turystyki. Ponadto ugrupowania takie będą mogły służyć za dodatkowe narzędzie wdrażania strategii partnerstwa publiczno-prywatnego. Dlatego też wzywa właściwe władze na Ukrainie i w sąsiednich państwach UE do poczynienia odpowiednich kroków w celu umożliwienia udziału partnerów z Ukrainy w przyszłych ugrupowaniach współpracy terytorialnej, zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1082/2006.

37. Uznaje za istotne, by UE nasiliła współpracę finansową z Ukrainą, w szczególności za pośrednictwem ENPI oraz poprzez wprowadzenie nowych instrumentów, takich jak Fundusz Inwestycyjny na rzecz Sąsiedztwa, które mogłyby zostać wykorzystane przez instytucje państw członkowskich zapewniające pomoc na rzecz rozwoju w celu stymulowania inwestycji w krajach EPS, a także proponuje, by Ukraina przyczyniła się do podpisania porozumienia dotyczącego wspólnego finansowania, które ma być wdrażane przez wspólną fundację.

38. Podkreśla znaczenie programów partnerstwa miast dla wymiany informacji w konkretnych obszarach działań.

39. Z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja Europejska kładzie nacisk na znaczenie odpowiedzialności lokalnej przy jednoczesnym zapewnieniu wsparcia na poziomie krajowym. Jednak w kontekście budowania lepszej współpracy sugeruje, by wdrażanie programów dwustronnych także zostało wzięte pod uwagę w planie działania w zakresie sąsiedztwa UE i Ukrainy.

Szczególna sytuacja regionów bezpośrednio graniczących z UE

40. Podkreśla, że międzynarodowe stosunki pomiędzy UE a Ukrainą mają największy wpływ na ukraińskie regiony bezpośrednio graniczące z UE. Popiera zatem bliższą współpracę w tych regionach za sprawą stosunków międzyregionalnych i partnerstwa między władzami lokalnymi.

41. Domaga się szybkiego zawarcia umów dwustronnych między Ukrainą a sąsiednimi państwami członkowskimi w celu wdrożenia zasad małego ruchu granicznego ustanowionych przez rozporządzenie (WE) nr 1931/2006.

42. Podkreśla znaczenie udzielania znajdującym się w depresji gospodarczej, zacofanym regionom pomocy w nadro-

bieniu zaległości i sądzi, że wymaga to istnienia na Ukrainie strategii rządowej zgodnej z zasadami europejskiej polityki regionalnej, jak również opracowania systemu instrumentów i instytucji. Regiony państw członkowskich mogłyby być w tym pomocą poprzez transfer wiedzy, przy zapewnieniu wszystkim zainteresowanym stronom możliwości udziału w konkretnych projektach, mogłyby współpracować w poszczególnych dziedzinach objętych planem działania w zakresie sąsiedztwa UE i Ukrainy, a także przyczynić się do rozpowszechniania najlepszych wzorców. Jest niezwykle ważne, by zapewnić środki finansowe na realizację swoistej treści planu działania w zakresie sąsiedztwa UE i Ukrainy. Środki te muszą być łatwo dostępne.

43. Podkreśla znaczenie kontaktów międzyludzkich w regionach wielokulturowych, zwłaszcza w dziedzinie kultury i edukacji, a także współpracy między młodymi ludźmi. To właśnie nagromadzenie doświadczenia i wiedzy może zadziałać jako olbrzymi bodziec do współpracy transgranicznej i może pomóc Ukrainie w przeprowadzeniu niezbędnych reform.

Bruksela, 11 października 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE
